

Abiks tantsuspetsialistile kutse taotlemisel

Tantsuspetsialist on loominguline töötaja, kes õpetamise ja/või tantsuloome kaudu väärtustab ning arendab tantsukunsti ja -haridust. Tantsuspetsialist arendab tantsutehnikat ja etendamise oskust; loovust ja eneseväljendust; mõtestamise oskust ja kultuuriteadlikkust.

Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit annab tantsuspetsialisti kutset välja alates 2015. aastast.

Kutsesüsteem selgitab välja konkreetsetel kutsealadel edukaks töötamiseks vajalikud oskused ja kirjeldab neid kutsestandardites. Kutsestandard on oskuste hindamise alus(dokument) – kui kutse taotleja oskused vastavad kutsestandardis nõutule, antakse talle kutse, mille omandamist tõendab väljastatud kutsetunnistus. [Loe edasi...](#)

Kutsestandard on dokument, mis kirjeldab kutsetegevust ning koolilõpetaja ja töötaja vastaval kutsel tegutsemiseks vajalikke oskusi ning teadmiste ja hoiakute kogumit. [Loe edasi](#)

...

Kutse andmise käigus hinnatakse kutse taotleja kompetentsuse vastavust kutsestandardis esitatud nõuetele ning selle tulemusena väljastatakse taotlejale kutsetunnistus.

Kvalifikatsiooniraamistik on kvalifikatsioonide kirjeldamise, liigitamise ja võrdlemise vahend. Eestis kehtib kaheksa-tasemeline kvalifikatsiooniraamistik, mis hõlmab nii formaalhariduslikke kui kutsekvalifikatsioone.

Eesti kvalifikatsioonid on alates 2011. aastast sidustatud Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku (EQF) tasemetega. Kuna Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tasemekirjeldused on identsed EQFi tasemekirjeldustega võrdub EKRI tase alati sama EQFi tasemega. [Loe edasi...](#)

Miks taotleda?

- Kutse taotlemine pakub võimalust tõendada oma pädevusi ja kujundada isiklikku professionaalset arengut. Iseäranis hea võimalus on see neile, kes ei oma tantsuerialast tasemeharidust.
- Aina enam pööratakse tähelepanu valdkonnas tegutsevate inimeste haridustasemele ja erialasele kompetentsusele.
- Panus valdkonna tugevdamisse - mida enam on kutsetunnistusega tantsuspetsialiste, seda arvestatavamaks muutub tantsuvaldkond ühiskonnas.
- Tänu Euroopa ühtsele kutsesüsteemile kehtivad Eestis saadud kutsetunnistused ka teistes EL liikmesriikides. Seega avardab kutse omamine võimalusi ka välismaal.

Millist taset taotleda?

Tantsuspetsialist, tase 4 on vähese kogemusega ja vajab juhendamist, on vähemalt keskharidusega ning kutsealane kompetentsus on omandatud tantsijana. Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele:

1. Keskharidus
2. Kutsealane kompetentsus on omandatud tantsualase õppe kaudu
3. Erialase koolituse läbimine kogumahu vähemalt 60 akadeemilist tundi viimase 3 aasta jooksul. Arvestame ka huvikoolis õpitut, kui selle õpiväljundid vastavad kutsestandardis nõutavate kompetentside tegevusnäitajatele.

Kutse taotlemisel on soovitatav lisada soovituskiri näiteks tööandjalt, mis sisaldaks muuhulgas kinnitust, et taotlejal on mentor või juhendaja olemas.

Tantsuspetsialist, tase 5 on vähese kogemusega ja töötab iseseisvalt, on vähemalt keskharidusega, kutsealane kompetentsus on omandatud töö käigus ning ta on läbinud erialase täiendkoolituse.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele:

1. Keskharidus
2. Kutsealane kompetentsus on omandatud tantsualase õppe ja töökogemuse kaudu
3. Erialase koolituse läbimine vm kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendamine kogumahu vähemalt 90 akadeemilist tundi viimase 5 aasta jooksul

Töökogemust võiks olla vähemalt kolm aastat ja soovitatav on see portfoolios lahti kirjutada.

Tantsuspetsialist, tase 6 tegutseb iseseisvalt uuedes ja keerulistes olukordades, tal on erialane kõrgharidus või kompetentside kujunemiseks vajalik töökogemus (vähemalt viis aastat) ja läbitud erialane täienduskoolitus. Kui on bakalaureusekraad või rakenduskõrgharidus tantsu erialal, siis see on võrdsustatud Tantsuspetsialist, tase 6 kutsega. Kui mõnes muus valdkonnas (haridus, teater, muusika, kehakultuur vms) siis tuleb vastava õppekava väljundid kõrvutada tantsuspetsialisti kutse kompetentsidega ja katta puudujääv osa täiendkoolituste ja/või töökogemusega. TÜ VKA annab esmast kutset (Tantsuspetsialist, tase 6) välja aastast 2016 ning Tallinna Ülikool aastast 2019.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele:

1. Erialane kõrgharidus või muu valdkonna kõrgharidus ja kompetentside kujunemiseks vajalik töökogemus
2. Erialase koolituse läbimine vm kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendamine kogumahu vähemalt 120 akadeemilist tundi viimase 5 aasta jooksul

Tantsuspetsialist, tase 7 on valdkonna arendaja (nt koolitab, on mentoriks), teeb lavastusi, koreograafiaid, viib läbi valdkondlikke projekte. Tal on kompetentside kujunemiseks vajalik töökogemus ja erialane kõrgharidus või läbitud erialane koolitus ning tööks vajalik täiendkoolitus. Panus valdkonda laiemalt kui ühe organisatsiooni piires, näiteks omavalitsuse piires, panus katuseorganisatsioonide kaudu jms. Võrdsustatud erialase magistrikraadiga, Tallinna Ülikool annab kooli lõpetamisel Tantsuspetsialist, tase 7 kutset välja alates 2019. aastast Tartu Ülikool 2021. aastast.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele:

1. Erialane kõrgharidus ja töökogemus või kõrgharidus ja kompetentside kujunemiseks vajalik töökogemus
2. Erialaga seotud koolituse läbimine vm kutse kompetentsusnõuetega seotud enesetäiendamine kogumahus vähemalt 120 akadeemilist tundi viimase 5 aasta jooksul

Tantsuspetsialist, tase 8, on valdkonna eestvedaja, kogukonna looja, laiaulatusliku mõjuga valdkonna arendaja. Tal on kompetentside kujunemiseks vajalik töökogemus ja erialane kõrgharidus või läbitud erialane koolitus ning tööks vajalik täiendkoolitus. Panustab vähemalt vabariiklikul tasemel, osaleb rahvusvahelistes projektides.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele:

1. Erialane kõrgharidus ja töökogemus või kõrgharidus ja kompetentside kujunemiseks vajalik töökogemus
2. Professionaalne enesearendamine

Soovitame tutvuda ka Eesti kvalifikatsiooniraamistiku tasemekirjeldustega, vastava tabeli leiad [SIIT](#)

Sammud tantsuspetsialisti kutse taotlemisel

- *Kutsestandardite ja kutse andmise protsessiga tutvumine*

Soovitav on hoolega läbi lugeda [Kutseandmise kord](#) ja hindamisstandardid (leitavad [ETTL'i kodulehelt](#)) kus on kirjeldatud hindamisprotsessi ja on välja toodud hindmiskriteeriumid. [Kutseeadus](#) on dokument, millega on samuti kasulik tutvuda.

- *Eneseanalüüs ja portfoolio koostamine*

Süvene kutse- ja hindamisstandarditesse, viimased on suureks abiks eneseanalüüsil, saab näpuga järge ajada ja vaadata, kas ja millisel moel on kompetentsid täidetud. Oluline on välja tuua varem õpitu, kogetu või omandatu sisuline sobivus tantsuspetsialisti kutsestandardis olevate tegevusnäitajatega.

- *Dokumentide esitamine*

Ära jäta viimasele minutile, kui kõik taotlused tulevad viimasel hetkel, võtab menetlemine rohkem aega ja tagasiside taotlejale jõuab oodatust hiljem.

Esitatavad dokumendid:

- 1) avaldus (vorm leitav kutse andja [veebilehel](#))
- 2) haridust tõendava(te) dokumendi(ntide) koopia(d)
- 3) e-portfoolio link
- 4) Esmaabi koolituse läbimist tõendava dokumendi koopia (viimase viie aasta jooksul)
- 5) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.

- *Ootamine 😊*

Saate kinnituse, kas dokumendid on korras või on vaja midagi täiendada/lisada. Kui kõik on korras lähevad taotlused kutsekomisjoni sisulisele hindamisele, vajadusel palutakse ka selles etapis lisamaterjalide esitamist või portfoolio täiendamist. Kui kutsekomisjon leiab, et taotleja vastab taotletavale kutsele, lähevad taotlused edasi hindamiskomisjoni.

Saabub kutse vestlusele.

- *Hindamine, portfoolio ja vestluse alusel*

Taotlejat hindab kutsekomisjoni määratud hindamiskomisjon, vestlus on sama oluline kui portfoolio. Tasub enda jaoks kogu protsess lahti mõtestada ja oma portfoolio veel enne vestlust üle vaadata. Vestlus kestab 30-45 minutit. Viimastel aastatel on vestlused kolinu veebi ja sinna need ilmselt ka jäävad.

- *Ootamine 😊 (otsus kutse andmise või mitteandmise kohta)*

Iga otsuse (nii negatiivse kui ka positiivse) kohta on taotlejal õigus saada tagasisidet ja infot. Hindamiskomisjon võib teha ettepaneku taotleda teist, ehk madalama tasemega kutset, kui taotleja on nõus kirjutab ta uue avalduse. See ettepanek võidakse teha ka juba enne vestlusele tulekut.

Kui hindamiskomisjoni hinnangul ei vasta taotleja küsitud kutsele ja soovitab taotleda muud taset, kas siis ei pea kogu protsessi uuesti läbima, tuleb kirjutada uus avaldus uuele kutsele. Tantsuspetsialisti kutse erinevad tasemed on erinevad kutsestandardid ja taotlejale saab anda või mitte anda ainult seda kutset, mida ta küsib ja teise taseme kutset saab anda ainult taotleja nõusolekul. Kutse mitteandmise otsust põhjendatakse.

Taotlejal on õigus esitada kaebus hindamisprotsessi kohta kutsekomisjonile ning vaidlustada kutsekomisjoni otsus taotlejale kutse andmise või andmata jätmise kohta haldusmenetluse

seaduses sätestatud tingimustel ja korras vaide esitamisega kutse andjale või kaebusega halduskohtusse halduskohtumenetluse seaduse alusel.

VÕTA juhend tantsuspetsialisti kutse taotlejatele.

VÕTA (varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine) põhimõtted ning ideestik on aluseks tantsuspetsialisti kutse andmisel. VÕTA protsessis hinnatakse taotleja kompetentsust - tema teadmiste, oskuste ja hoiakute vastavust kutsestandardi kompetentsusnõuetele.

Kõige olulisem on kutsetöö kaudu omandatud teadmiste ja oskuste sisuline sobivus kutsestandardiga. Kutse taotleja peab oskama oma kogemustest õpitud kirjeldada ja analüüsida, näitama õpitu vastavust taotletava kutse kompetentsi(de)ga. Kui taotleja pädevused nimetatud nõuetele vastavad, antakse talle tantsuspetsialisti kutse.

VÕTA võimaldab arvestada õppeasutustes, täienduskoolitustel või iseseisvalt omandatud, samuti tööalasest tegevusest ja muudest kogemustest õpitud.

Eneseanalüüsi koostamisel on oluline kogemusest õpitu seostamine kutsestandardis toodud kompetentsusnõuetega. Kompetentse kirjeldatakse kutsestandardites tegevusnäitajate abil. Seega saab kõige otsesemalt hinnata kogemuste teel omandatud teadmisi ja oskusi just kutsestandardis olevate tegevusnäitajatega.

Tantsuspetsialisti kutsealase töökogemuse ja -ülesannete tõendamisel tuleb töökogemus lahti kirjutada tuginedes taotletavate kompetentside juures kirjeldatud tugevusnäitajatele.

Näited, mida välja tuua ja kirjeldada:

töökogemus aastates, lisades juurde töömahu, näiteks tundide arvu nädalas;

töö sisu ja kvaliteedi muutusi ajas.

ametinimetused, kellena taotleja on töötanud.

kirjutada lahti tööülesanded ja nende teostamine nii jooksvates protsessides kui ühekordsetes projektides.

Soovitused portfoolio koostamiseks

Portfoolio on erialast tegevust tutvustav terviklik ülevaade, mis tõendab tantsuspetsialisti kutsestandardis esitatud kompetentside olemasolu. Tantsuspetsialisti kutse taotlemisel ootame e-portfooliot, mis sisaldab taotleja CV-d, viimase viie aasta koolitus- ja tööalase ning loomingulise tegevuse kirjeldust, **koos eneseanalüüsi ja tõendusmaterjalidega** (fotosid, videoid, viited).

- Portfoolio on struktureeritud, materjalid on loogilises järjekorras ja moodustavad terviku
- Peegeldab taotleja eneseteadlikkust ja eneseanalüüsi tantsuspetsialistiks kujunemisel
- Tõendatakse kõigi kutsestandardis toodud kompetentside olemasolu

- Võimaldab tuua esile taotleja loovuse ja isikupära
- Esitatud tõendusmaterjalid ning eneseanalüüs on koostatud taotleja enese poolt

Oluline on portfoolios kirjeldada mitte üksnes läbitut, vaid ka õpitud. Mitte ei loetle üles ainult koolitused või koolitajate nimed vaid kirjeldada, mis oli koolituse sisu ja mida sealt õpiti. Mis oli oluline selle koolituse juures, mida enda jaoks said uut

Tantsuspetsialist tase 4, tantsuspetsialist tase 5 ja tantsuspetsialist, tase 6 taotlejad peavad portfoolios esitama oma tunni läbiviimise video (20-30 min) koos selgituste ning analüüsiga.

Kirjutada lahti erinevad kogemused, seostada need üldoskuste ja kompetentsidega – isiklik kogemus, õppimise kogemus, õpetamise/juhendamise kogemus, õnnestumised ja ebaõnnestumised, töökogemuse juurde kirjutada lahti töö sisu. Tuua konkreetseid näiteid koos tõendusmaterjaliga (videod, fotof, tunnistused/tõendid, avaldatud materjal, viited) Tuua välja nii enda tugevused kui arenguvajadused.

Struktuuri osas – kompetentsid võib eraldi välja tuua, aga võib need ka läbivalt portfooliosse sisse kirjutada, hindamiskomisjon oskab need välja lugeda ka sellisel juhul.

Kodulehel on olemas portfoolio koostamise [veebikursus](#) ja refleksiooni [veebikursus](#)

Hindamiskomisjoni soovitused

- Miks sa taotled tantsuspetsialisti kutset, see on oluline küsimus
- Keskendu oma isikupärale, too välja oma mõtted ja arvamus
- Analüüsi oma tegevusi, kogemusi, õpinguid. Kuidas ja miks sa midagi teed.
- Too portfoolios välja ka loetud kirjandus, koos väikese analüüsiga
- Keskendu nii oma tugevustele kui arengukohtadele
- Too välja oma panus tantsumaailma, iseäranis kui taotled kutset Tantsuspetsialist, tase 7 või 8
- Näe laiemat pilti tantsuvaldkonnas toimuva kohta
- Mõtle ka ka oma tulevikuvisioni peale tantsuspetsialistina (mida tahad saavutada)
- Vestlus on portfoolioga võrdvärselt määrav kutse andmisel

Lugemiseks

[Refleksioon õpetaja professionaalses arengus](#) – (HITSA „Tuleviku õpetaja“ koolitusprogramm)
[Eesmärgistamise ja refleksiooni võtted](#) - Avatud Meele Instituut

[Kirjalik refleksioon](#) Pille Kriisa, õpiobjekt

[Oskuste kompass](#) - tööriist, mis aitab tuhandete oskuste seas paremini orienteeruda ning vaadata, millistes ametites sinu oskusi vaja läheb või mida juurde õppida tasub.

[VÕTA taotlejale](#) - Selle e-õppematerjali eesmärgiks on aidata sul mõista, kuidas VÕTAt kasutada eelneva õpi- ja töökogemuse arvestamisel.

[Autoriõigused](#) - õppematerjal on loodud õppijatele ja õpetajatele, kes soovivad rohkem teada autoriõigusest. Materjali sihtrühmaks on nii algajad kui ka edasijõudnud autoriõiguse tundjad. Materjal läbimine võtab aega 30 minutit kuni 3 tundi ning koosneb testidest ja selgitavatatest videotest.

[ETTL'i raamatusoovitused](#)